PUBLIA VIRGILIA MARÓNA

ZPĚVY PASTÝŘSKÉ.

Digitized by Google

Zpěv II.

ALEXIS.

Obsah.

Pastýř Korydon poodešed dle zvyku svého do bukového lesíka blíže dvora bohatého Ióla, naříká nad zatvrzelostí sličného Alexida, miláčka Iolova, a všelijak jej k sobě vábí, vyčítaje svou mohovitost, zpěvu umělost a způsobilost: i mnohé dary mu slibuje. Než ani sliby těmi, ani vychvalováním sedlského živobytí jej přemluviti nemoha, odříká se posléz nesmyslné své vášně.

ALEXIS.

Dychtíval pastýř Korydon po Alexidu sličném,
páně miláčku; a již nezbývalo čáky mu žádné.
Do stinného jenom bukoví hustými vrcholky
stále chodíval, a tam takové, samoten jsa, klopotné
nářeky, ač vše nadarmo, horám šalovával a hájům: 5
Ukrutníče Alexide, nic-li na mé žely nedbáš?
nad mnou nesmilуješ se? nutíš mě dokonce, bych umřel.
Ještě posud dobytek stínu chladného požívá,
i skrývá dosavád zelená ještěrka se ve kří;
Thestylis usmáhlým prudkého od úpalu žencům 10
roztírá voňavé byliny, spolu česnek a dousku.
Však se mnou ovrčivá, tvoje an já šlápěje stíhám,
pod horkým sluncem ve křoví se kobylka ozývá.
Lépe-li pak nebylo, smutnou Amaryllidy náhlost
snášeti, a spupné pohrdání? neb-li Menalku, 15

Digitized by Google

černé ačkolivěk že je on, tys však pleti bílé?
O sličné pachole, mnoho neyěř kráse barevné:
květ bílý opadá, temnou kozobrádku trháme.
Já jsem ti protiven, ni kdož jsem, Alexide, nedbáš;
na skoty jak bohatý, sněžným jak oplývaje mlékem. 20
Stádo tisíc ovcí po horách bloudí mi Sikulských,
mléka mi neschází čerstvého, ni v létě, ni v zimě.
Zpívám, jak volaje skoty druhdy prozpěvovával
Amfion Dirčan po vrších Arakynta pomořských.
I škaredý nejsem; s břehu já se byl ondyno díval, 25
když moře stálo uchlácholené. Ani Dafnisa já se,
sám ty sudiž, nebojím, neošálí někdy-li obraz.
Ó kdyby na špatných ti luhách se zalíbilo se mnou
chyžku obývati prostičkou, a stříleti srnce,
neb zelený na sléz kůzlat pohnávati stádo! 30
Zpíváním v hájích spolu následoval bysi Pána.
Pán první, jak stébla mají se sloučiti voskem,
ustanovil; Pán rád má ovce, i pastuchy ovcí.
Již nelituj pak, třestinkou dotknouti se pysku.
Co vše, by též se tomu přiučil, nečiníval Amyntas? 35
Z sedmera nestejných složenou já mám doma třestí
píšťalu; Damoetas mi ji ondyno dal na památku,
a mra mi dosvědčoval: „Ta tě má vlastníka druhého.“
Damoetas to pravil; nepřál mi ji, blázen! Amyntas.
Krom toho dvé na nebezpečném mám výmole našlých 40
srnčátek; bělavoskropenou posaváde mají srst.
Dvé vemen ovci za den vysuší; ty ošetřuji tobě.
Dávno již obmejšlí je ode mne Thestylis odvést;
odvede též, poněvadž dary mé se ti hrubě nelíbí.
Pojdi sem, ó sličné pacholátko! hle Nymfy košíčky 45
tobě plné přinesou lilií. Tady Najada hezká
tobě violky bledé natrhavši a máku chocholce
k narciskům připojí libovonné výkvěty kopru;
pak skořicí a jinou propletouc to pěkně bylinkou
plápolavým jemnou skrášlí kozobrádku měsíčkem. 50

Digitized by Google

Sám s hebkou budu kůžičkou ti sbírati gdoule,
kaštany též v šupinách, Amaryllida jež měla ráda;
slivky plavé přiložím: ovoce spolu pochvaly dojde.
Vás rovněž potrhám, tebe bobče, i myrto tě družná:
tak složené poněvadž líbeznou dýšete vůni. 55
„Tys' prosták, Korydon; o ty nedbá dárky Alexis:
s, v závod-li se dáš, nepřevýšíš dary Ióla."
Ach, což já nebohý si počínám? Na květy mráz já
třeštěnec! a v čistou jsem pustil studnici kance.
Ach, komu, bloude, prcháš? bohové bydlívali v hájích 60
Paris i Dardanovic. Sama, jejž zakládala, Pallas
hrad si miluj: ale nám se přede vším hájiny libte.
Lvice dravá po vlku shání se a vlk po kozičce;
po květném bujná shání se kozička jetélku;
po tě, Alexide, já: každého svá vnada vábí. 65
Hleď pak, volci nesou z pole radlice připiaty ke jhu,
slunce ponakloněné rostoucí zvětšuje stíny:
láska mě přede pálí; jakový ale lásky to cíl jest?
Ach Korydóne, jaký se tě nesmysl jal, Korydóne!
Odpoly révu okleštěnu máš košatého u jilmu. 70
Proč pak ráději sám, aspoň což potřeba káže,
proutky, aneb hebkým ji nechystáš vázati lejčím?
Najde se tobě jiný, je-li ten ti nelaskav, Alexis.

Digitized by Google

ARCADIA
DEL DIGNISSIMO HOMO MESSER IACOBO SANNAZARO GENTILHVOMO NAPOLITANO.

Nouamente stampata & diligentemente

CORRETTA.

Bayerische Staatsbibliothek MÜNCHEN

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

ARCADIA DI MESSER IACOMO SANNAZARO GENTILHVOMO NAPOLITANO.

OGLIONO il piu de le uolte glialti & spatiosi alberi ne gli horridi monti da la natura produtti, piu che le coltiuate piante, da dotte mani expurgate ne gli adorni giardini, a riguardanti aggradare. & molto piu per i soli boschi seluatichi uccelli soura i uerdi rami cãtando, a chi gli ascolta piacere, che per le piene citta di dentro le uezzose & ornate gabbie nõ piacciono gli ammastrati. Per laqual cosa anchora (si come io stimo) adiuiene, che le siluestre Canzoni uergate ne li ruuidi cortici d'e Faggi dilettino non meno a chi le legge, che li colti uersi scritti ne le rase charte de gli indorati Libri. & le incerate canne d'e Pastori porgano per le fiorite ualli forse piu piaceuole suono, che li tersi & pregiati bossi d'e musici per le pomposе camere non fanno. & chi dubita che piu non sia a le humane menti aggradeuole una fontana, che naturalmente esca da le uiue pietre, attorniata di uerdi herbette, che tutte le altre ad arte fatte di bianchissimi marmi, risplendenti per molto oro? Certo, che io creda, niuno. Dunq; in cio fidandomi, potro ben io fra queste deserte piagge, a gli ascoltanti alberi, & a quei pochi pastori che ui saranno, raconta re le rozze Ecloghe da naturale uena uscite: cosi di ornamento ignude exprimendole come sotto le di-

le teuoli ombre al marmorio d'e liquidissimi fonti, da pastori di Arcadia le udii cantare alequali non una uolta, ma mille i mõtani Iddii da dolcezza uinti prestarono intente orecchie: & le tenere nimphe dimenticate di perseguire i uaghi animali, lasciarono le pharetre & gli archi apie de gli alti Pini di Menalo & di Liceo. onde io (se licito mi fosse) piu mi terrei a gloria di porre la mia bocca a la humile fistula di Coridone, datagli per adietro da Dameta in caro duono, che ala sonora tibia di Pallade: per laquale il male insuperbito Satiro prouoco Apollo ali suoi danni. Che certo egli è meglio il poco terreno ben cultiuare, che'l molto lasciare per mal gouerno miseramente imboschire.

GIace ne la sommita di Parthenio non humile monte de la pastorale Arcadia un diletteuole piano, di ampiezza non molto spatioso, peroche il sito del luogho nol consente, ma di minuta & uerdissima herbetta si ripieno, che se le lasciue pecorelle con gli auidi morsi non ui pascessero, ui si potrebbe di ogni tempo ritrouare uerdura. Oue (se io non m'inganno) son forse dodici o quindici alberi di tanto strana & excessiua bellezza, che chiunque li uedesse, giudicarebbe che la maestra natura ui si fosse con sommo diletto studiata informarli: liquali alquanto distanti, & in ordine non artificioso disposti, con la loro rarita la naturale bellezza del luogho oltra misura annobiliscono. Quiui senza nodo ueruno si uede il drittissimo Abete, nato a sostenere i pericoli del mare, & con piu apti rami la robusta Quercia: & l'alto Fraffino, & lo ame-

nissimo Platano ui si distendono con le loro ombre, non piccio la parte del bello & copioso prato occupando. & è ui con piu breue fronda l'albero, di che Hercule coronar si solea: nel cui pedale le misere figliuole di Climene furono trasformate. & in un d'e lati si scerne il noderoso Castagno, il fronzuto Bosso, & con puntate foglie lo excelso Pino, carico di durissimi frutti: nel'altro l'ombroso Faggio, la incorruttibile Tiglia, e'l fragile Tamarisco, insieme con la orientale Palma, dolce & honorato premio d'e uincitori. Ma fra tutti nel mezzo presso un chiaro Fonte sorge uerso il cielo un dritto Cipresso, ueracissimo imitatore de le alte mete: nel quale non che Ciparisso, ma (se dir conuiensi) esso Apollo non si sdegnarebbe essere trasfigurato. Ne sono le dette piante si discortesi: che del tutto con le lor ombre uietino i raggi del sole entrare nel dilettoso boschetto: anzi per diuerse parti si gratiosamente gli riceuono, che era è quella herbetta, che da quelli non prenda grandissima recreatione: & come che di ogni tempo piaceuole stanza ui sia, ne la fiorita Primauera piu che in tutto il restante anno piaceuolissima ui si ritroua. In q̃sto cosi fatto luogo sogliono souente i pastori con li loro greggi da gli uicini monti conuenire: & quiui in diuerse & non leggiere proue exercitarse. si come in lanciare il graue palo, in trare con gli archi al uersaglio, & in addestrarse ne i lieui salti, & ne le forti lotte, piene di rustieane insidie: e'l piu de le uolte in cantare, & in sonare le sampogne a pruoua l'un del'altro non senza pregio & lode del uincitore. Ma essendo una fiata tra laltre quasi tutti i conuicini pastori con le loro mandre quiui ragunati, & ciascuno uarie maniere cercando di sollacciare si daua merauigliosa festa. Ergasto solo, senza alcuna cosa dire o fare, a pie di un'albero, dimen

ticato di se & d'e suoi greggi, giaceua non altrimente, che se una pietra o un trunco stato fosse: quantunque per adrietro solesse oltra glialtri pastori essere diletteuole & gratioso. Del cui misero stato Seluaggio mosso a compassione, per dargli alcun conforto cosi amicheuolmente ad alta uoce cantando, gli incominciò a parlare.

SELVAGGIO ET ERGASTO.

Sel.

ERgasto mio perche solingho & tacito
Pensar ti ueggio? oime che mal si lassano
Le pecorelle andare al lor ben placito.
Vedi quelle, che'l rio uarcando passano.
Vedi que duo monton ch'ensieme correno
Come in un tempo per urtar s'abassano.
Vedi ch'al uincitor tutte soccorreno
Et uanno gli da tergo, e'l uitto scacciano,
Et con sembianti schiui ogn'hor l'abborreno.
Et sai ben tu che i Lupi (anchor che tacciano)
Fan le gran predese i can dormendo stannosi,
Pero che i lor pastor non ui s'impacciano.
Gia per li boschi i uaghi uccelli fannosi
I dolci nidi, & d'alti monti cascano
Le neui, che pe'l sol tutte disfannosi.
Et per che i fiori per le ualli nascano,
Et ogni ramo habbia le foglia tenere,
Ei puri agnelli per l'herbette pascano.

LOS SIETE LIBROS DE LA Diana de George de Monte Mayor.

Hanſe añadido los verdaderos amores del Abencerraje Abindarraez, y la hermoſa Xariſa.
La hiſtoria de Alcida y Syluano.
La inſelice hiſtoria d' Piramo y Tisbe.
Las damas Aragoneſas, Caſtellanas, Catalanas, y Valencianas.
El triumpho de Amor de Perrarcha.
Y vna Elegia a la muerte de George de Monte Mayor.

EN VALENCIA,

Por Pedro Patricio Mey, junto a S. Martin.
1602.
A coſta de Franciſco Miguel librero, a la calle de Caualleros.

Biblioteca Nacional de España

ARGVMENTO
deſte libro.

EN los campos de la principal y antigua Ciudad de Leon, ribera del rio Ezla, vuo vna paſtora llamada Diana, cuya hermoſura fue eſtremadiſſima ſobre todas las de ſu tiempo. Eſta quiſo, y fue querida en eſtremo de vn paſtor llamado Sireno, en cuyos amores vuo toda la limpieza y honeſtidad poſſible. Y en el miſmo tiempo la quiſo mas que a ſi otro paſtor llamado Syluano, el qual fue de la paſtora tan aborrecido, q̃ no auia coſa en la vida aquiẽ peor quiſieſſe. Sucedio pues, q̃ como Sireno fueſſe forçadamente

fuera

© Biblioteca Nacional de España

fuera del reyno, a cosas que su partida no podia escusarse, y la pastora quedasse muy triste por su ausencia, los tiẽpos y el coraçon de Diana se mudaron, y ella se caso cõ otro pastor llamado Delio, poniendo en oluido el que tanto auia querido. El qual viniendo despues de vn año de ausencia, con gran desseo de ver a su pastora, supo antes que llegasse como era ya casada. Y de aqui comiença el primero libro, y enlos demas hallaran muy diuersas historias de casos que verdaderamente han sucedido, aũque van disfraçados debaxo de nombres y estilo pastoril.

LIBRO

© Biblioteca Nacional de España

LIBRO PRIMERO DE LA Diana de George de Monte Mayor.

BAXAVA de las montañas de Leon el oluidado Sireno, a quien amor, la fortuna, el tiempo, tratauan de manera, que del menor mal q̃ en tan triste vida padecia, no se esperaua menos que perderla. Ya no lloraua el desuenturado pastor, el mal q̃ la ausencia le prometia, ni los temores del oluido le importunauan: porq̃ veya cũplidas las prophecias de su recelo, tan en perjuyzio suyo, que no tenia mas infortunios con que amenazarle. Pues llegãdo el pastor a los verdes y deleytosos prados d̃l caudaloso rio Ezla, que con sus aguas va regãdo, le vino a la memoria el grã contentamiẽto de que en algun tiempo alli gozado auia, siendo tan señor de su libertad, como entõces sugeto a quien sin causa le tenia sepultado enlas tinieblas de su oluido. Cõsideraua aquel dichoso tiempo, que por aquellos prados y hermosa ribera apacentaua su ganado, po-

© Biblioteca Nacional de España

miendo los ojos en solo el interesse que de traerle bien apacentado se le seguia, y las horas q̃ le sobrauan gastaua el pastor en solo gozar del suaue olor de las doradas flores, al tiempo q̃ la primauera con las alegres nueuas del verano, se esparze por el vniuerso, tomando a vezes su rabel, q̃ muy pulido en vn çurron siempre traya, otras vezes vna çapoña, al son de la qual componia los dulces versos, con que de las pastoras de toda aquella comarca era loado. No se metia el pastor en la consideracion de los malos, o buenos sucessos de la fortuna, ni en la mudança y variacion de los tiempos. No le passaua por el pensamiẽto la diligencia y codicia del ambicioso cortesano, ni la confiança y presuncion de la dama celebrada por solo el voto y parecer de sus apassionados: tampoco le daua pena la hinchazon y descuydo del orgulloso priuado. En el campo se crio, en el cãpo apacentaua su ganado, y assi no salian del campo sus pensamientos, hasta que el crudo amor como aquella possession de su libertad, que el suele tomar de los que mas libres se imaginan. Venia pues el triste Sireno los ojos hechos fuentes, el rostro mudado, y el coraçon tan hecho a sufrir desuenturas, que si la fortuna le quisiera dar algun contento, fuera menester buscar otro coraçon nueuo para recebirle. El vesti-

do era

© Biblioteca Nacional de España

do era de vn ſayal tan aſpero como ſu ventura. Traya vn cayado en la mano, vn çurron del braço yzquierdo colgando. Arrimoſe al pie de vna haya, comẽço a tender ſus ojos por la hermoſa ribera, haſta que llegó con ellos al lugar donde primero auia viſto la hermoſura, gracia, y honeſtidad de la paſtora Diana: aquella en quien naturaleza junto las perficiones, que por muchas partes auia repartido. Lo que ſu coraçó ſintio, imaginelo aquel que en algun tiẽpo ſe hallo metido entre memorias triſtes. No pudo el deſuenturado paſtor poner ſilencio a las lagrimas, ni eſcuſar los ſoſpiros que del alma le ſalian: y boluiẽdo los ojos al cielo, començo el triſte a dezir deſta manera. Hay memoria mia (enemiga de mi deſcanſo) no os ocuparades mejor en hazerme oluidar deſguſtos preſentes, que en ponerme delante los ojos contentos paſſados? Que es lo que dezis memoria? Que en eſte prado vi a mi ſeñora Diana? Que en el comẽçe a ſentir lo que no acabare de llorar? Que junto a aquella clara fuente, cercada de altos y verdes alſos, con muchas lagrimas algunas vezes me juraua que no aula coſa en la vida, ni voluntad de padres, ni perſuaſion de hermanos, ni importunidad de parientes, que de ſu penſamiento la apartaſſe. Y que quando eſto dezia ſaliã por aquellos hermoſos

Biblioteca Nacional de España

ojos vnas lagrimas, como orientales perlas, que parecian testigo de lo que en el coraçon le quedaua: mãdandome, so pena de ser tenido por hõbre de baxo entendimiento, que creyesse lo que tantas vezes me dezia. Pues espera vn poco memoria, ya q̃ me aueys puesto delante los fundamentos de mi desuentura (que tales fueron ellos, pues el bien que entõces passe, fue principio del mal que agora padezco) no se os oluiden, para templarme este descontento, de ponerme delãte los ojos vno a vno, los trabajos, los desassosiegos, los temores, los recelos, las sospechas, los celos, las desconfianças, que aun en el mejor estado no dexan al que verdaderamente ama. Hay memoria, memoria, destruydora de mi descanso, quan cierto esta responderme que el mayor trabajo que en estas consideraciones se passaua, era muy pequeño en comparacion del contentamiento q̃ a trueque del recebia. Vos memoria teneys mucha razon, y lo peor dello es, tenerla tan grande. Y estando en esto, saco del seno vn papel, donde tenia embueltos vnos cordones de seda verde, y cabellos (y que cabellos) y poniendolos sobre la verde yerua, con muchas lagrimas saco su rabel, no tan loçano como lo traya al tiempo que de Diana era fauorecido, y començo a cantar lo siguiente.

Cabellos

© Biblioteca Nacional de España

CAbellos quanta mudança
he visto despues que os vi,
y quan mal parece ay
essa color de esperança.
Bien pensaua yo cabellos
(aunque con algun temor)
que no fuera otro pastor
digno de verse cabellos.
¶ Hay cabellos quantos dias
la mi Diana miraua
si os traya, o si os dexaua,
y otras cien mil niñerias.
Y quantas vezes llorando
(hay lagrimas engañosas)
me pedia celos de cosas
de que yo estaua burlando.
¶ Los ojos que me matauan
dezi dorados cabellos,
que culpa tuue en creellos,
pues ellos me asseguraua?
No vistes vos que algun dia
mil lagrimas derramaua,
hasta que yo le juraua
que sus palabras creya?
¶ Quien vio tanta hermosura
en tan mudable sugeto,
y en amador tan perfeto
quien vio tanta desuentura?
O cabellos, no os correys,
por venir de ado venistes?
viendome como me vistes,
en verme como me veys?
¶ Sobre el arena sentada

© Biblioteca Nacional de España

L'ASTREE
DE
MESSIRE
Honoré
D'urfé.
Premiere partie
1612
CELADON.
ASTREE.
A PARIS
Chez Toussaint
du Bray Rue St Iaques
Aux Espics Meurs & en
sa Boutique au Palais
en la Gallerie des
Prissonniers.
Auec Priuilege du Roy.

PREMIERE PARTIE
DE
L'ASTREE
DE MESSIRE HONORE' D'VRFE', GENTIL-HOMME ordinaire de la chambre du Roy, Capitaine de cinquante hommes d'armes de ses Ordonnances, Comte de Chasteau-neuf, Baron de Chasteau-morand, &c.

Ou par plusieurs Histoires, & sous personnes de Bergers & d'autres,

Sont deduits les diuers effects de l'honneste Amitié.

DEDIE' AV ROY.

A PARIS,
Chez TOVSSAINCTS DV BRAY, ruë S. Iacques aux Espics meurs, & au Palais, en la galerie des prisonniers.

M. DC. XII.
Auec Priuilege de sa Majesté.

LA PREMIERE PARTIE DE L'ASTREE

De Messire Honoré d'Vrfé.

LIVRE PREMIER.

VPRES de l'ancienne ville de Lyon, du costé du Soleil couchant, il y a vn pays nommé Forests, qui en sa petitesse contient ce qui est de plus rare au reste des Gaules: Car estant diuisé en plaines & en montaignes, les vnes & les autres sont si fertiles, & scituees en vn air si temperé, que la terre y est capable de tout ce que peut desirer le laboureur. Au cœur du pays est le plus beau de la plaine, ceinte cõme d'vne forte muraille des monts assez voisins, & arrousée du fleuue de Loyre, qui prenant sa source assez prés de là, passe presque par le milieu, non point encor trop enflé ny orgueilleux, mais doux & paisible. Plusieurs autres ruisseaux en diuers lieux la vont baignant de

leurs claires ondes : mais l'vn des plus beaux est Lignon, qui vagabond en son cours, aussi bien que douteux en sa source, va serpentant par ceste plaine depuis les hautes montaignes de Ceruieres & de Chalmasel, jusques à Fleus, où Loyre le receuant, & luy faisant perdre son nom propre, l'emporte pour tribut à l'Ocean.

Or sur les bords de ces delectables riuieres on a veu de tout temps quãtité de Bergers, qui pour la bonté de l'air, la fertilité du riuage, & leur douceur naturelle, viuent auec autant de bonne fortune, qu'ils recognoissent peu la fortune. Et croy qu'ils n'eussent deu enuier le contentement du premier siecle ; si Amour leur eust aussi bien permis de conseruer leur felicité, que le Ciel leur en auoit esté veritablement prodigue. Mais endormis en leur repos ils se sousmirent à ce flatteur, qui tost apres changea son authorité en tyrannie. Celadon fut vn de ceux qui plus viuement la ressentirent, tellement espris des perfections d'Astrée, que la haine de leurs parents ne peut l'empescher de se perdre entierement en elle. Il est vray que si en la perte de soy-mesme on peut faire quelque acquisition, dont on se doiue contenter, il se peut dire heureux de s'estre perdu si à propos pour gaigner la bõne volõté de la belle Astrée, qui asseurée de son amitié, ne voulut que l'ingratitude en fust le payemẽt, mais plustost vne reciproque affection, auec laquelle elle receuoit son amitié & ses seruices. De sorte que si l'on veit depuis quelque changement

affection l'obligeoit enuers vous) luy pouuoit permettre, je m'en remets à vous-mesme, si vous voulez vous en ressouuenir : tant y a que je ne croy point qu'il vous ait jamais desobeye, que pour ce seul sujet; & à la verité ce luy estoit vne contrainte si grande, que toutes les fois qu'il reuenoit du lieu, où il estoit contraint de feindre, il falloit qu'il se mit sur vn lict, comme reuenant de faire vn tres-grand effort : & lors il s'arresta pour quelque temps, & puis il reprit ainsi. Or sus Astrée, mon frere est mort: s'en est fait, quoy que vous en croyez, ou mécroyez, ne luy peut r'apporter bien ny mal, de sorte que vous ne deuez plus pẽser que ie vous en parle en sa consideration : mais pour la seule verité, toutefois ayez-en telle croyance qu'il vous plaira, si vous jureray-je qu'il n'y a point deux jours que je le trouuay grauant des vers sur l'escorce de ces arbres, qui sont par delà la grãde prairie, à main gauche du bié, & m'asseure que si vous y daignez tourner les yeux vous remarquerez que c'est luy qui les y a couppez: car vous recognoissez trop bien ses caracteres, si ce n'est qu'oublieuse de luy, & de ses seruices passez, vous ayez de mesme perdu la memoire de tout ce qui le touche : mais je m'asseure, que les Dieux ne le permettront pour sa satisfactiõ, & pour vostre punitiõ: les vers sont tels

MADRIGAL.

IE pourray bien dessus moy-mesme
Quoy que mon amour soit extresme,

Obtenir encore ce poinct,
De dire que ie n'ayme point.
Mais feindre d'en aymer vn'autre,
Et d'en adorer l'œil vainqueur,
Comme en effet ie fay le vostre,
Ie n'en sçaurois auoir le cœur.
Et s'il le faut, ou que ie meure,
Faites moy mourir de bonne-heure.

Il peut y auoir sept ou huit iours, qu'ayant esté contraint de m'en aller, pour quelque temps sur les riues de Loire, pour responsé il m'escriuit vne lettre que je veux que vous voyez, & si en la lisant vous ne cognoissez son innocence, ie veux croire qu'auec vostre bonne volonté vous auez perdu pour luy toute espece de iugement; Et lors la prenant en sa poche, la luy leut: Elle estoit telle.

RESPONCE DE CELADON A LYCIDAS.

NE t'enquiers plus de ce que ie fais, mais sçache que ie continuë tousiours en ma peine ordinaire. Aymer, & ne l'oser faire paroistre, n'aymer point, & iurer le contraire, cher frere, c'est tout l'exercice ou plustost le supplice de ton Celadon. On dit que deux contraires ne peuuent en mesme temps estre en mesme lieu,

V.

Jednou za čtrnáct dní neb tři neděle, když byl právě krásný den, říkala babička: „Dnes půjdeme na přástvu k myslivcům," děti těšily se od rána až do té chvíle, kde babička vzavši vřetánko na cestu se vydala. Za splavem vedla cesta pod příkrou strání k mostu, za mostem pak šlo se topolovým stromořadím ustavičně až do Rýznburku. Babička ale volila cestu pod stráněmi podél řeky až k pile. Nad pilou byl holý vrch, na němž rostla vysoká divizna, pro kterou Barunka ráda lezla. Za pilou se údolí víc a víc úžilo a řeka v těsnějším korytu bystřeji utíkala přes veliké kameny, které jí v cestě ležely. Vrchy porostlé byly jedlemi a smrčinami, které svým stínem skoro celou šíři údolí zatemňovaly. Tím údolím šly děti s babičkou, až došly pod zbořeniny hradu rýznburského, které z temného stromoví čněly, porostlé mechem.

Opodál hradu, nad starým sklepením, kterým se prý mohlo chodit tři míle cesty pod zemí, do něhož ale nikdo vstoupit nemohl pro vlhkost a zkažený vzduch, vystavěn byl altán s třemi vysokými špičatými okny. Vrchnost když na lovu byla, držívala tam druhé snídaní. K tomu altánku děti zaměřily, lezouce po příkrém vrchu nahoru jako kamzíci. Babička, chudák stará, sotva se vyškrábala; vpravo i vlevo stromků se chytala. „No, vy jste mi daly, sotva že dechu popadám," povídala jsouc konečně nahoře.

Děti ale vzaly babičku za ruce, vedly do altánu, kde byl pří jemný chlad a pěkná vyhlídka, a posadily ji na židlici. Na pravé straně altánu viděly děti na zbořeniny hradu; pod hradem točilo se do polokruhu údolíčko, jež zavíraly při dolním i horním konci vršky porostlé jedlemi. Na jednom z těchto vršků stál malý kostelíček. Šum vody a zpěv ptactva oživoval jedině panující vůkol tichost.

Jan vzpomněl si na silného Ctibora, ovčáka pána rýznburského; tam dole na louce to bylo, kde ho pán přistihl, jak nesl na ramenou celou i s kořeny vytrhnutou jedli, kterou byl v panském lese ukradl. Když se ho pán ptal, kde ji vzal, upřímně ze své viny se vyznal, pán

mu to odpustil, ba ještě ho pozval na hrad, s dodáním, aby si vzal s sebou pytel, že mu dá tolik poživy, co unese. Ctibor byl neomalený, vzal ženě devítiloketní cíchu a šel do zámku, kde mu hrachu a uzených kýt do ní naložili. Pro jeho sílu a upřímnost rytíř si ho zamiloval, a když v Praze veliký turnaj od krále vypsán byl, vzal ho s sebou. Ctiborsilou svojí zvítězil nad jedním německým rytířem, nad kterým nikdo zvítězit nemohl, a král udělal ho též rytířem.

Dětem se ta povídka velice líbila a od té doby, co jim starý ovčák ji povídal, měly hrad i louka větší pro ně zajímavosti.

„A jak se to tam jmenuje, co ten kostelíček je, babičko?" ptal se Vilím.

„To je na Boušíně. Dá-li nám pánbůh zdraví, také se tam jednou podíváme, až tam bude pouť !", řekla babička.

„A co se tam stalo, babičko?" ptala se Adelka, která by byla babičku poslouchala od rána do večera.

„Zázrak se tam stal. Nevíte již, jak to jednou Vorša povídala?"

„Nevíme už nic. Povídejte vy nám to, pěkně vás prosíme," škemraly děti a babička nedala se dlouho prosit.

„Tedy sedněte hezky na lavici a nevyhýbejte se mi z okna, ať nepřepadnete dolů a nesrazíte vaz. Za tímto vrchem a těmi lesy jsou vesnice Turyň, Litoboř, Slatina, Mečov, Boušín; ty všechny před dávnými časy patřily jednomu rytíři, který se jmenoval Turynský a na Turyni v hradu svém bydlel. Pán ten měl paní a jedinou dcerušku, hezkou dívčičku, ale bohužel byla hluchá i němá, čeho bylo rodičům veliký žal.

Jedenkráte procházela se po hradu ta holčička, a tu si usmyslila podívat se, co dělají ti malí beránkové v boušínském dvorci a jak as vyrostli od té doby, co je neviděla. Musím vám říci, že tenkráte ještě ten kostelíček tu nebyl, ani vesnice, jen dvorec tu byl, v němž čeleď bydlela Turynského pána a kde se chovala jeho stáda. Kolem dokola byl samý les a v lese mnoho divoké zvěře.

Dceruška Turynská byla kolikráte ve dvorci, ale to jela vždy s otcem; myslila bláhová, že když se tam rozběhne, také hned tam bude. Šla tedy, šla, kam ji oči vedly; myslela, cesta jako cesta, byla